

Piggdekkbruk i Oslo/Akershus

1997/98

Forord

Undersøkelsen om bruk av piggdekk på lette kjøretøy i vintersesongen 1997/98 er utført på oppdrag fra Statens vegvesen Akershus med Jostein Myre som prosjektleder. Opplegget for undersøkelsen ble utarbeidet av Statens vegvesen Akershus, ViaNova AS og Transportøkonomisk Institutt (TØI) i samarbeid i forkant av arbeidet med tilsvarende undersøkelse i 1995/96. Undersøkelsen ble også gjennomført i 1996/97. Årets undersøkelse er gjennomført av ViaNova AS med Åsmund Holen som oppdragsansvarlig.

Slependen, juni 1998.

Sammendrag

For å undersøke dekkbruken gjennom hele vintersesongen 1997/98 er det gjennomført seks tellinger av piggdekk/piggfrie vinterdekk på 20 tellesteder (parkeringsplasser) i Akershus og Oslo. Tellingen er ment å skulle gi et tilnærmet svar på hvor stor del av lette bilers trafikkarbeid på vegene i Akershus som gjøres med piggdekk. Undersøkelsen er en oppfølging av tilsvarende undersøkelser gjennomført i 1995/96 og 1996/97. Kunnskap om bilparkens bruk av piggdekk gjennom vintersesongen er viktig for å kunne analysere tilstandsutvikling på vegdekkene, planlegge dekkevedlikehold, inngå dekkekontrakter, samt å måle effekt av kampanjer som tar sikte på å redusere piggdekkbruken.

Gjennomsnittet av resultatene fra telleomgangene 2, 3 og 4 som viser piggdekkandelen midtvinters, viser at 73 % av de undersøkte bilene brukte piggdekk og 26 % brukte vinterdekk uten pigger. Dette er en nedgang i piggdekkbruken det siste året med 9 %-poeng, og sammenlignet med to år tilbake er det en nedgang på 13 %-poeng.

Ved å se på de tre områdene Oslo/Akershus vest, Akershus nord og Akershus sør hver for seg, er fordelingen piggdekk/piggfrie vinterdekk henholdsvis 65/33 % i Oslo/Akershus vest, 80/20 % i Akershus nord og 78/22 % i Akershus sør.

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Opplegg og gjennomføring.....	3
2.1	Tellesteder.....	3
2.2	Værforhold og tidspunkt for tellingene.....	4
3	Resultat av undersøkelsen.....	5
4	Konklusjon.....	6
5	Litteraturreferanser.....	7

Vedlegg 1	Nedbør og temperatur. Meteorologiske data fra Fornebu og Gardermoen, 2 figurer
Vedlegg 2	Kart med tellestedene og resultater
Vedlegg 3	Telling på parkeringsplass, alle resultatene, 6 figurer
Vedlegg 4	Tabell med resultater fra alle tellingene

1 Innledning

Denne undersøkelsen om piggdekkbruk på lette kjøretøy i Akershus og Oslo er en videreføring av tilsvarende undersøkelser som Statens vegvesen Akershus har gjort i sesongene 1995/96 og 1996/97. For at man skal kunne sammenligne endringer i resultatene år for år, er undersøkelsen gjennomført etter samme opplegg som det som ble fastlagt i forkant av undersøkelsen i 1995/96, og som også ble fulgt i 1996/97.

Undersøkelsesmetoden er å telle dekktyper på parkerte biler på utvalgte parkeringsplasser i Akershus og Oslo. Denne metoden ble ansett å gi et tilnærmet bilde av trafikkarbeid utført med de ulike dekktypene.

Kunnskap om bilparkens bruk av piggdekk gjennom vintersesongen er viktig for å kunne analysere tilstandsutvikling på vegdekkene, planlegge dekkevedlikehold, inngå langsiktige dekkekontrakter, samt å måle effekt av kampanjer som tar sikte på å redusere piggdekkbruken.

2 Opplegg og gjennomføring

2.1 Tellesteder

Tellestedene var fordelt i de tre områdene Oslo/Akershus vest, Akershus nord og Akershus sør som vist i tabell 1, og er de samme som ble brukt ved tellingene i 1996/97. Tellestedene har vært de samme ved alle 6 telleomgangene.

Tabell 1 Tellesteder ved undersøkelsen om piggdekkbruk i 1997/98.

Oslo og Akershus vest	Akershus nord	Akershus sør
<ul style="list-style-type: none">- Oslo S (syd)- P-hus i Vika- Gater ved Rådhuset/Frogner- Bærum sykehus- Radiumhospitalet- CC-Vest- Sandvika storsenter	<ul style="list-style-type: none">- Gardermoen, Aurstad-P- Lillestrøm S- Sundet i Eidsvoll- Gater i Lillestrøm- Stensby sykehus- Sentralsykehuset i Akershus, Lørenskog- Strømmen storsenter- Triaden, Lørenskog	<ul style="list-style-type: none">- Ski jernbanestasjon- Gater i Drøbak- Ski sykehus- Ski storsenter- Vinterbro senter

De utvalgte parkeringsplassene (20 stk.) er de samme som var med i undersøkelsen i 1995/96, med små justeringer som omfatter området Oslo/Akershus vest. Justeringen består i sammenslåing av de to tellestedene "P-hus i Vika" (Esso og Statoil) til ett tellested, "Gater på Frogner" ble slått sammen med "Gater ved Rådhuset", og "Gater ved Bislett" ble tatt bort. Færre tellesteder i Oslo/Akershus vest ble kompensert med dobbelt antall observasjoner på tellestedene "Gater ved Rådhuset/Frogner" og "P-hus i Vika".

Målsettingen var å undersøke ca 2600 biler ved hver telleomgang som er gjennomsnittlig 120 pr tellested med unntak av tellestedene "P-hus i Vika" og "Gater ved Rådhuset", hvor målsettingen har vært å telle dobbelt antall biler (240, som i 1996/97). Gjennomsnittlig antall undersøkte biler ble 2855 pr. telleomgang.

Antall undersøkte biler i 1996/97 var gjennomsnittlig 2985 pr. telleomgang. I 1995/96 ble det gjennomført bare én telleomgang, men da med 5551 undersøkte biler i den ene telleomgangen.

Med unntak av ett tellested har det ikke skjedd fysiske endringer av betydning i parkeringsforholdene fra foregående sesong. På 19 av 20 tellesteder antas derfor at det er samme utvalg av biler som har blitt talt denne sesongen som forrige sesong. Unntaket er parkeringsplassen ved Lillestrøm S som har blitt midlertidig flyttet p.g.a. anleggsarbeider. Antallet parkert biler har ved tellingene vært mindre på den midlertidige parkeringsplassen, og tellingen på dette stedet har derfor blitt utvidet til å gjelde også deler av parkeringsplassen til Skedsmo Rådhus som ligger på det samme området. Det har ved tidligere års tellinger vært liten forskjell i resultatene fra tellestedene i Lillestrøm, så denne praktiske ordningen antas ikke å ha noen innvirkning for resultatet av undersøkelsen.

2.2 Tidspunkt for tellingene og værforhold

Det ble gjort tellinger av piggdekkbruk 6 ganger fra høsten 1997 til våren 1998. Tellinger om høsten og våren er inkludert for å fange opp når piggdekk/piggfrie vinterdekk monteres og taes av. Tellinger i vinterperioden gir det beste bildet av totalt antall brukere av piggdekk/piggfrie dekk. Tidsrammen for bruk av piggdekk i sesongen 1997/98 var fra 1. november 1997 til 19. april 1998. Tabell 2 viser oversikt over telletidspunktene.

Tabell 2 Tidspunkt for de enkelte telleomgangene i undersøkelsen og antall biler som var med i tellingene.

Telleomgang	Uke/år	Dato	Antall biler
1	Uke 45 1997	3. - 5. november	2 955
2	Uke 49 1997	3. - 5. desember	2 793
3	Uke 4 1998	20. - 21. januar	2 625
4	Uke 10 1998	5. - 9. mars	2 898
5	Uke 14 1998	2. april	3 088
6	Uke 16 1998	16. april	2 772

Værforholdene i begynnelsen av november ble logget spesielt, og data for oktober, november og desember fra de meteorologiske stasjonene 19400 Fornebu og 04780 Gardermoen ble innhentet fra DNMI. Det første snøværet i høyden (Tryvann) var 16. oktober, og flere frostnetter i oktober medførte fare for glatte veier. Første snøvær i lavereliggende strøk rundt Oslo var 6. november. På Gardermoen kom den første målbare snøen 6. november.

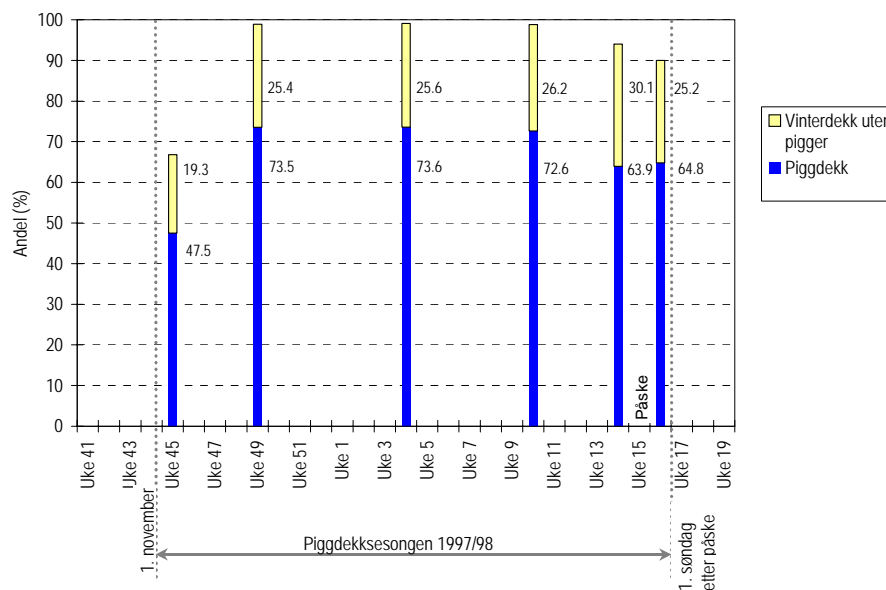
Den første telleomgangen ble gjennomført 3.-5. november (uke 45) og ble dermed utført før det første snøfallet i lavereliggende strøk. Middelttemperatur, minimumstemperatur, nedbør og snødybde på Fornebu og Gardermoen i oktober, november og desember 1997 er vist grafisk i vedlegg 1.

Tellingen i uke 45/1997 ble utført i tidsrommet da det var naturlig å skifte til vinterdekk, men p.g.a. frostnetter i oktober var det sannsynlig at en stor andel allerede hadde byttet til vinterdekk. P.g.a. værforholdene i november var det forventet at de fleste hadde byttet til vinterdekk ved 2. telleomgang i uke 49/1997. Tellingen i uke 4/1998 representerer dekkbruken midtvinters, mens også tellingen i uke 10 var antatt å representere dekkbruken midtvinters. I uke 14 (uka før Palmesøndag) var det forventet at noen biler hadde byttet til sommerdekk fordi det i Oslo-området hadde vært lange perioder med pent vær med bare og tørre veier. I

påskeuka, uke 15, ble det værromslag med vintervær og flere snøfall og tidvis glatte veier. Vinterværet holdt seg til mot slutten av uke 16. P.g.a. været var det derfor lite trolig at mange hadde skiftet til sommerdekk i uke 16, og derfor ble 6. telleomgang gjennomført den uka.

3 Resultat av undersøkelsen

Resultatet fra de seks telleomgangene som også angir fordelingen gjennom vintersesongen, er vist i figur 1.

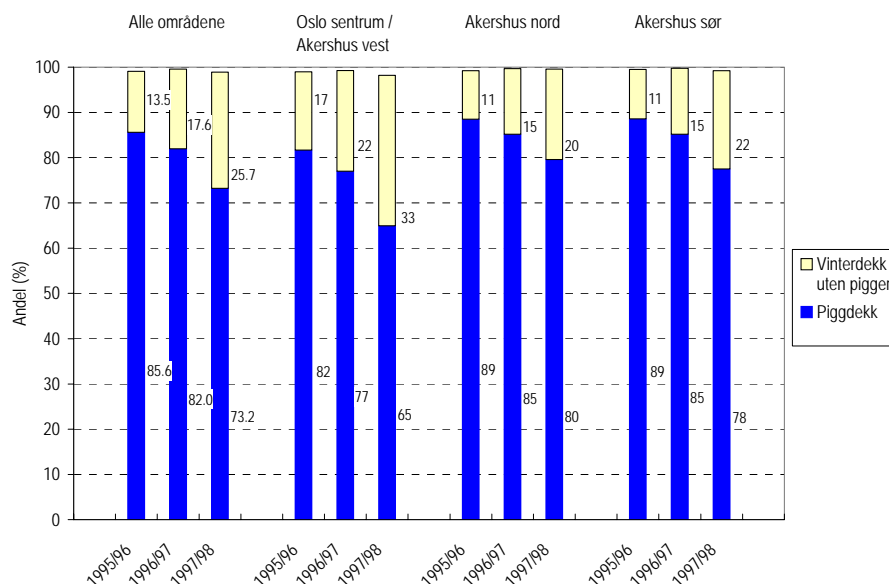

Figur 1 Dekkebruk på lette biler gjennom vintersesongen 1997/98 i Akershus og Oslo.

Tellingene i uke 49/1997, uke 4/1998 og uke 10/1998 viser omtrent samme nivå på resultatene. Vi regner at gjennomsnittet av disse tre telleomgangene representerer dekkbruken midtvinters. Andel biler med piggdekk midtvinters i sesongen 1997/98 var følgelig 73,2 %, andel biler med vinterdekk uten pigger var 25,7 % og andel biler med sommerdekk var 1,1 %.

Sammenlignet med tellingen vinteren 1996/97 er det en nedgang på 8,8 %-poeng i andel biler som bruker piggdekk, og en økning på 8,1 %-poeng i andel biler med vinterdekk uten pigger. Sommerdekkandelen var noe høyere ved tellingene denne vinteren sammenlignet med fjoråret, 1,1 % mot 0,4 %. Fra vinteren 1995/96 til i år har det samlet for Akershus/Oslo vært en nedgang i piggdekkandel på 12,4 %-poeng og en økning i andel vinterdekk uten pigger på 12,2 %-poeng.

Ved å se på de tre områdene separat er andelen biler med vinterdekk uten pigger størst i Oslo/Akershus vest med 33 %, etterfulgt av Akershus sør med 22 % piggfri andel og Akershus nord med 20 % piggfri andel. Fra forrige sesong er økningen 11 %-poeng i vest, 7 %-poeng i sør og 5 %-poeng i nord. Fra 2 år tilbake har økningen i piggfri andel vært 16 %-poeng i vest, 11 %-poeng i sør og 9 %-poeng i nord. Det viser at økningen i andel biler med vinterdekk uten pigger er klart størst i Oslo/Akershus vest, der man fra før også hadde den høyeste andelen som vist i figur 2.

Figur 2 Utviklingen av dekkebruk fra 1995/96 til 1997/1998 på lette biler midtvinters for hele undersøkelsen og i hvert område.

Alle tellestedene med resultater er framstilt på kart i vedlegg 2. Dessuten er alle resultatene framstilt detaljert i vedlegg 3 og 4.

4 Oppsummering

Tellingen på utvalgte parkeringsplasser antas å gi et tilnærmet svar på andelen av trafikkarbeidet som skjer med piggdekk i vintersesongen. Undersøkelsen i 1997/98 viser at 73 % av de undersøkte bilene midtvinters brukte piggdekk og 26 % brukte vinterdekk uten pigger. Dette er en nedgang i piggdekkbruken det siste året med 9 %-poeng og sammenlignet med to år tilbake er det en nedgang på 13 %-poeng.

I Oslo/Akershus vest viser tellingene at 65 % av de undersøkte bilene brukte piggdekk, som er en reduksjon på 12 %-poeng fra året før, og en reduksjon på 17 %-poeng sammenlignet med to år tilbake. I Akershus nord var andelen med piggdekk 80 % som er en reduksjon på 5 %-poeng siste året og en reduksjon på 9 %-poeng sammenlignet med to år tilbake. I Akershus sør var piggdekkandelen 78 % som er en reduksjon på 7 %-poeng på ett år og 11 %-poeng på to år.

5 Litteraturreferanser

- [1] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1995/96
Intern rapport nr. 1945
Veglaboratoriet, mars 1997
- [2] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1996/97
Intern rapport nr. 1981
Veglaboratoriet, juli 1997